

Turcarum immanem pariterque arcere furorem
 Qui clam pro patria patriae succensus amore
 Fortiter oppugnat Turcos et castra lacessit
 Marte potens pietate gravis virtutibus auctus
 Occidit immeritus pietatis splendor avitae
 Factus et antiquae fidei defensor et ingens
 Patronus Phoebos Musis et Pallade clarus
 Sed quid longaeuo iuvat indulgere dolori
 Quid prosunt lacrymae gemitus respiria luctus
 Nec vitam revocare valent nec fata movere
 Cum tu syderea pater iam laetus in arce
 Inter coelicolas diuorum pace fruaris
 Cuius et insignis gestarum gloria rerum
 Immortalis eris florebis et incluta virtus
 Ac te BALASSY seri post secla nepotes
 Mirantes referent, repetent tua facta minores
 Vivet et aeternum terras post funere nomen.

Prosopopeia

MAGNIFICI ET LIBERI BARONIS DNI
 DNI VALENTINI BALASSY
 demortui qua fratrem de sua
 morte dolentem
 consolatur.

E vígasztalásnak szövege azonban, a mely, mint a halottas búcsúztatóknál szokásban volt, a mint Rimay versében is megvan, a halott szájába adja a szót, itt hiányzik. A másoló nem folytatta munkáját.

Közli: GRAGGER RÓBERT.

KEMÉNY-LEVELEK A NEMZETI MUSEUMBAN.

Néhány levelét közlöm itt báró Kemény Zsigmondnak a Nemzeti Museum kéziratárából. Az első levelet Kemény és Csengery közösen intézték Heckenast Gusztávhoz. Benne a Magyar Nép Könyve új folyamának a kiadásáról van szó. A Magyar Nép Könyve, melynek két első évfolyamát is Csengery és Kemény szerkesztették (1854—1855.), az 50-es években különös erővel lábrakapó ú. n. népirodalomnak legkomolyabb és legértékesebb vállalata volt. Az első helyen álló irat lehetett a szerződés, a mit a szerkesztők a kiadóval kötöttek és mint ilyen, érdekes adalékul szolgál 50-es évekbeli irodalmunk gazdasági viszonyaihoz.

A másodiknak közölt levélben Kemény Deák »Adalék a magyar közjoghoz« című munkájának a német kiadását közvetíti Ráth Mórnál.

A harmadik levelet Vachott Sándornéhoz írja Kemény. Vachottné vállalatait (Anyák Hetilapja, Szűnórák, Gazdasszonyok Hetilapja) az 50-es és 60-as években a legkiválóbb közéleti férfiak (Deák, Eötvös) támogatták és tán Keményhez is valami ilyenféle ügyben fordult Vachottné abban a levélben, a miről az közönséges szórakozottságánál fogva megfeledezett.

Adorján Boldizsár, kinek a negyedik levélke szól, a 40-es években költő és novellista volt, majd a szabadságharc után cs. törvényszéki ülnök lett Rimaszombatban.

I.

T. cz. Heckenast Gusztáv úrnak!

Szóbeli értekezésünk folytán van szerencsénk jelenteni, miszerint fen-címzett Heckenast Gusztáv úr kötelezi magát a »Magy. nép könyve« című vállalat új folyamának kiadására, mely vállalatnak terjedelme kötetenkint húsz ívnyi leend ciceróból nyomott nagy 8-ad rétbén s melyből minden öt hétben egy füzet jelenik meg.

Ellenben alúlrít szerkesztők kötelezik magukat a »M. n. k.« pontos szerkesztésére és a füzeteknek a vállalat eddigi dolgozótársainak hozzájárultával a szükséges kéziratokkali ellátására.

A kéziratok díjazására nyomatott ívenként *negyven* pengő forintot ajánl Heckenast G—v kiadó úr. Egyszersmind kötelezi magát, hogyha az előfizetők száma a 2500-at meghaladja, 10 százalékot fizet, az azon túl beveendő öszletből, levonván a posta-költségeket, szabad példányokat és könyvárúsi provisiókat.

Az előfizetésen kívül és minden kötet megjelenése után bizományban szétküldött példányokból az említett 10 százalék nem jár.

A fizetés a t. Heckenast Gusztáv kiadó úr részéről minden füzetre előre történik minden öt hétben, első fizetési határidőül f. é. október 1-ső napját tűzvéni ki.

E kölcsönös megegyezés 6 évre kötelezi mind alúlrít szerkesztőket, mind t. Heck. G. kiadó urat.

Ha azonban az előfizetők száma egy év alatt 2000-re nem emelkednék, szabadságában áll fentisztelt kiadó úrnak a vállalatától visszalépni.

Teljes tisztelettel

Pest, september 10-kén 1855.

Csengery Antal,

Báró Kemény Zsigmond.¹

¹ A levél Csengery kézírása.

II.

Tisztelt kiadó úr!

Deák munkája magyarul megjelent a Szemlébe. Deák azt hitte, hogy akadály merülhet föl a megjelenésére nézve, 's annál fogva a német kiadást külfölden szeretne volna megjelentetni.

Most másként állván a dolgok, miután Deák szíves volt rám bízni, hogy külföldi és hazai vállalkozókkal tegyem érintkezésbe magamat munkája német kiadására nézve; én kötelességemnek tartottam, különösen önt is fölszólítani:

Hogy minő feltétel mellett akarná Deák Ferencz úr munkájának (így!) a német kiadását elvállalni?

Kérem méltóztassék ma engemet szándéka iránt írásban értesíteni, mert *holnap reggel* referálok Deáknak a végeredményről.

Pesten, febr. 21-ken 865

tisztelője

Kemény Zsigmond.

III.

Csötörtök estve, 19-kén.

Nagyságos asszony!

Ezerszer kell bocsánatot kérnem azon ügyetlenségért, hogy becses levelét — melyet tegnap vettem — a szerkesztési idő alatt félretettem, hogy mihelyt a signaturán túlesem, elolvassam; azonban a helyett az asztalon feledém, 's épen e perczen találtam meg.

Ha nagysádnak alkalmatlanságára nem leszek, holnap a délelőtti szerkesztés bevégzésével tiszteletemet fogom tenni; addig is maradván

alázatos szolgája

Kemény.

IV.

Kedves barátom!

Rendkívül nagy örömömnek tartom kívánságod teljesítését.

Holnap reggeli 7 órára az Aranyasban, a' nro 22. szám, bizonyosan meg fogok jelenni.

Isten áldjon!

Kemény.

Közlő: PAIS DEZSŐ.

ARANY JÁNOS LEVELE HUNFALVY PÁLHOZ.

Arany János egy kiadatlan levelét közlöm Hunfalvy Pálnak a felkai Tátra-Múzeum Egyet birtokában levő kézirati hagyatékából. Hunfalvy a saját Platon és Szabó István Ilias fordításának a terjesztésére szólította fel Aranyt, a ki 1853 április 21-én kelt levelében men-